

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Sžo/235/2015
Identifikačné číslo spisu:	2014200061
Dátum vydania rozhodnutia:	04.10.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Zemková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:2014200061.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne: Obec Tešedíkovo, Žihárecká 860, Tešedíkovo, IČO: 00 306 215, právne zastúpená: JUDr. Ivan Katona, LL.M., advokát, so sídlom G. Czuczora 4, Nové Zámky, proti žalovanému: Vláda Slovenskej republiky, Úrad vlády Slovenskej republiky, Námestie slobody 1, Bratislava, právne zastúpený: JUDr. Michaela Tórková, advokátka, so sídlom Ul. 29. augusta č. 5, Bratislava, o žalobe na preskúmanie uznesenia vlády Slovenskej republiky č. 612 zo dňa 16. októbra 2013 a súvisiaceho postupu, konajúc o odvolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trnave č. k. 14S/17/2014-47 zo dňa 9. septembra 2015, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trnave č.k. 14S/17/2014-47 zo dňa 9. septembra 2015 p o t v r d z u j e .

Žalobkyni právo na náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

1.

1.1 Krajský súd v Trnave napadnutým uznesením č.k. 14S/17/2014-47 zo dňa 9. septembra 2015 zastavil súdne konanie, v ktorom sa žalobkyňa domáhala preskúmania zákonnosti rozhodnutia žalovaného - uznesenia Vlády slovenskej republiky (ďalej len „vláda SR“) č. 612 zo dňa 16.10.2013 a súvisiaceho postupu. Krajský súd dospel k záveru, že uznesenie vlády SR nemôže podliehať súdnemu prieskumu v zmysle § 244 ods. 2 O.s.p., keďže sa nejedná o rozhodnutie orgánu verejnej správy. Zároveň krajský súd poukázal na skutočnosť, že podľa aktuálnej účinnej právnej úpravy, neexistuje oprávnenie domáhať sa v správnom konaní zmeny súčasného názvu obce.

2.

2.1 Proti uzneseniu krajského súdu podal žalobca v zákonnej lehote v zmysle § 250d ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) prostredníctvom advokáta JUDr. Ing. Ivana Katonu, LL.M. odvolanie. V ňom sa domáhal, aby odvolací súd zrušil napadnuté uznesenie a vec vrátil

prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

2.2 Žalobca je toho názoru, že vláda SR rozhodovala o právach a právnych záujmoch obce Tešedíkovo, ktoré spočívali v práve na zmenu názvu obce. Preto je toho názoru, že sa jednalo v zmysle § 1 ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, Správny poriadok (ďalej len „Správny poriadok“), o rozhodnutie správneho orgánu. Zároveň žalobca vyslovil nesúhlas s tvrdením krajského súdu, že pokiaľ zákon nestanovuje podmienky pre začatie konania a ani jeho pravidlá, tak nie je možné domáhať sa, určitého procesného postupu, pričom sa dovoľával ustanovenia § 1 ods. 1 Správneho poriadku, ktorý sa má vzťahovať na všetky konania, v ktorých v oblasti verejnej správy správne orgány rozhodujú o právach, právom chránených záujmoch právnických osôb, pričom rozhodnutie o zmene názvu obce je rozhodnutím v oblasti verejnej správy.

3.

3.1 K podanému odvolaniu sa vyjadril aj žalovaný v podaní zo dňa 05.11.2015. Poukázal v ňom na svoje doterajšie vyjadrenia, pričom je toho názoru, že vláda SR ako vrcholný orgán výkonnej moci nie je ústredným orgánom štátnej správy, ani orgánom územnej, či záujmovej samosprávy, a teda jej rozhodnutia nepodliehajú súdnemu preskúmvaniu v rámci správneho súdnictva.

4.

4.1 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 prvá veta O.s.p.) preskúmal odvolaním napadnuté uznesenie krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p.

4.2 Najvyšší súd Slovenskej republiky sa po preštudovaní predloženého súdneho a spisového materiálu stotožňuje s názorom Krajského súdu v Trnave, ktorý potvrdzuje ako vecne a právne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p.

4.3 Odvolací súd z podaného odvolania žalobkyne a predloženého súdneho a spisového materiálu považuje za kľúčové posúdenie dvoch právnych otázok sporu, a to otázku aktívnej legitímácie žalobkyne (Obec Tešedíkovo) a otázku možnej súdnej preskúmateľnosti uznesenia vlády SR v konaní pred súdom v správnom súdnictve podľa piatej časti O.s.p.

4.4 Z podania odvolania žalobkyne jednoznačne vyplýva, že menovaná je presvedčená o tom, že vláda SR rozhodovala v zmysle § 1 ods. 1 Správneho poriadku, o právach a právom chránených záujmoch právnickej osoby a teda ide o rozhodnutie, ktoré je preskúmateľné správnym súdom. Zároveň tvrdí, že sa rozhodovalo „o práve obce“ spočívajúce „v práve na zmenu názvu obce“.

4.5 K uvedenej argumentácii odvolací súd uvádza, že vládu SR, tak ako vecne správne uviedol vo svojom rozhodnutí Krajský súd v Trnave, nie je možné stotožňovať so správnym orgánom, ktorý vydáva rozhodnutia v správnom konaní.

4.6 Vláda SR je v zmysle čl. 108 Ústavy Slovenskej republiky vrcholným orgánom výkonnej moci. V tomto smere existuje rad rozhodnutí Ústavného súdu SR, ktoré jednoznačne potvrdzujú tento názor: „Moc výkonnú nie je možné stotožňovať s ústrednými orgánmi štátnej správy ... Vládu SR nemožno považovať za ústredný orgán štátnej správy SR ... ani za zákonom zriadený orgán štátnej správy SR.“ (napr. uznesenie Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 31/1999, sp.zn. I ÚS 11/1999). Vzhľadom na túto skutočnosť predmetné rozhodnutie nie je rozhodnutím vydaným orgánom štátnej správy, a preto nie je v tejto veci možné postupovať podľa piatej časti O.s.p. - Správne súdnictvo.

4.7 Podstata námietky žalobkyne, ako vyplýva z podaného odvolania, tkvie v predpoklade aktívnej vecnej legitímácie Obce Tešedíkovo, ktorá podľa jej názoru „má právo“ dožadovať sa zmeny svojho

názvu. Zároveň z tohto predpokladu vyvodzuje myšlienku, ktorá ale nezodpovedá aktuálnemu právnomu stavu, ako sme už poukázali vyššie, a to že i samotné rozhodnutie vlády SR je rozhodnutím v zmysle § 1 ods. 1 Správneho poriadku. Ak by išlo i o rozhodnutie podľa Správneho poriadku, nie je možné sa stotožniť s ďalšou argumentáciou žalobkyne, že v režime piatej časti O.s.p. je možné preskúmať uznesenia prijaté vládou SR.

4.8 Podľa názoru najvyššieho súdu právny poriadok Slovenskej republiky nepriznáva kompetenciu obci meniť si svoj názov a to ani na základe referenda obyvateľov obce (mesta).

4.9 Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení obec a jej časť má svoj názov. Názov obce a jej časti sa uvádza v štátnom jazyku. Označovanie obce v inom jazyku upravuje osobitný zákon.

4.10 Podľa § 1 ods. 2 zákona č. 369/1990 Zb. názov obce určuje alebo mení vláda Slovenskej republiky (ďalej len „vláda“) nariadením: názov obce možno zmeniť iba so súhlasom obce. Názvy častí obcí určuje a mení Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) na návrh obce.

4.11 V tomto prípade je potrebné zdôrazniť, že obec ako samostatná právnická osoba vyznačujúca sa právnou subjektivitou, vrátane subjektivity administratívno-právnej, t.j. ako právnická osoba verejného práva musí mať a používať svoj vlastný názov. Avšak v otázke práva na zvolenie si vlastného názvu, je v tomto prípade, t.j. u subjektu verejného práva, stanovený v zákone orgán, ktorý o názve i o prípadnej zmene názvu rozhoduje, t.j. do ktorého právomoci uvedené oprávnenie patrí.

4.12 Ide o rozdiel existujúci u právnických osôb súkromnoprávneho charakteru, ktorým vyplýva z princípu ich štatutárnej autonómie široká možnosť slobodnej voľby vlastného názvu. Proces tvorby názvu obcí je oproti tomu podriadený prísnej formálno-právnej a spoločensko-materiálnej regulácii. Obec v tomto smere „nemá právo“ si sama určiť, či zmeniť svoj názov. Túto kompetenciu zákonodarca určil len vláde SR, avšak je podmienený súhlasom samotnej obce. Zákonodarca tento súhlas považuje za významný a dôležitý, preto ho procesne vložil do rúk priamej demokracie, ktorou sa uplatňuje ústavné právo podieľať sa na správe vecí verejných priamo obyvateľom dotknutej obce. Za týmto účelom je obecné zastupiteľstvo povinné vyhlásiť miestne referendum o zmene názvu obce podľa § 11a ods. 1 písm. a) zákona o obecnom zriadení, pričom z tohto jasne daného postupu nemožno odvodzovať, že si najprv obec zvolí svoj názov a následne ho vláda SR len potvrdí.

4.13 Aktívnou vecnou legitimáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie účastníka konania, z ktorého žalobcovi vyplýva ním uplatňované právo, prípadne procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatniť. Skúmanie vecnej legitimácie je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitimáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. V tomto prípade je zjavné, že obci - žalobkyni chýba zákonné právo, aby sama rozhodla o zmene svojho názvu spôsobom, ako to v tomto prípade žalobkyňa uskutočnila. Súhlas obce možno považovať len za „podkladové“ rozhodnutie pre rozhodnutie vlády SR o zmene názvu obce.

4.14 Z uvedených dôvodov, sa odvolací súd stotožňuje so závermi krajského súdu a uznesenie Krajského súdu v Trnave potvrdil ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p.

4.15 O trovách odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a podľa § 250k ods. 1 O.s.p. tak, že žalobkyni ich náhradu pre neúspech v konaní nepriznal.

4.16 Najvyšší súd o podanom odvolaní rozhodoval podľa ustanovení O.s.p., keďže podľa § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z., Správny súdny poriadok, sa na odvolacie konania začaté pred 1. júlom 2016 nevzťahuje a odvolacie konania sa dokončia podľa doterajších predpisov, t.j. podľa ustanovení O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu n i e j e prípustný opravný prostriedok.